

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Vers. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

uatim, deinde coram testibus, tertio coram Ecclesiâ fiat, quam si non audierit, sit sicut Ethnicus & Publicanus. Rationem subiungit, quia daturus sit potestatem illis, ligandi & soluendi. Consensum autem, & congregationem in sui nomine factam impetraturam ait, quod petierit. Ignoscendum denique fratribus ait septuagesies septies, idque exemplo seruicidæ milia talenta regi debentis confirmat, qui cum crudeliter à conseruo centum denarios extorquere conaretur, condonationem decem millium fecit irritam. A principio ad versum 15. legitur in Syriacâ Ecclesiâ, feriâ primâ tertiæ hebdomadis post pentecosten. Inde ad versum. 23. Feriâ primâ quartæ post pentecosten. Vocant autem Syri etiam pentecosten vocabulo Græco. Scriptum enim est: פֶּנְתֵּקֹסְטִי pentecosti.

Hinc ad finem in parasceue Sabbathi secundi ieiunii. Hæc est enim פֶּרַחֲבָה degbarubetha, quod etiam infra cap. 27. est parasceue, עֶרְבֵי gbiarbiuh in Zochare est oratio vespertina.

Humilitatis igitur & charitatis, quâ proximo condonamus debita, commendationem, tota illa Historia continet. In his enim Christianæ religionis fundamentum & perfectio consistit.

VERSUS 1.

In illa hora acceperunt discipuli ad Iesum, dicentes: Quis putas maior est in regno cælorum?

QVÆSTIO I.

Quonam ordine res acta sit in questione, de maiore in regno cælorum?

VERSUS 3.

Et dixit: Amen dico vobis, nisi conuerſi fueritis & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum cælorum.

QVÆSTIO I.

An nemo maior fuerit in regno cælorum?

§. 1. Non euerit regna Christus, aut Magistratum iura, nec Ecclesiasticorum munerum distinctionem tollit, sed ambitionem, & intempestiuam honorum cupidinem. ad regnum quidem cælorum tendere, fidei & charitatis est, verum Apostolorum alia mens fuit. Per regnum cælorum, Christi regnum imaginabantur plenum opibus, dignitate, felicitate, & in hac vita etiam splendidum, & Romana maiestate augustius, in illo primatum ambiebant, & regnum superbiam stimulabat honoribus in monte collatus, quasi familiaris adhiberetur, didrachma pro Petro solutum, & quod iam instare regnum videretur, postquâ Dominus à mortuis surrexisset. Ex illa dignitate ad cælorum tendebant regnum illud æternum, & in illo quoque primatum ambiebant.

§. 2. Quare impudens est Bullingeri Epiphonema, cum Catholicos accusat, quod diligentes sint disputatores & feruentes, cum disputatur de maiestate & obedientia, affirmatque hæc argumenta ex carne & corruptissimis proficisci affectibus. Impudens est inquam calumnia: illi enim, qui obediendi partes habent, de legitima potestate, & ordine Ecclesiæ disputant, quo sublato necesse est Ecclesiâ interire. Ita- que non ambiciose, sed modestæ sunt disputationes, quibus subditi suorum magistratum iura asserunt. Quin Caluinus hic etiam de disciplina & iudicio Ecclesiæ agi pronunciat, eiusque iudicium vult esse Dei iudicium, cur non igitur de nostra Ecclesiâ asseueremus, cui datæ sunt promissiones? Vbi certè, ubi est iudicium, ibi necesse est, ut sit iurisdic-tio.

§. 3. Occasionem ambiciose disputationis ex prærogatiuis Petri ortam docet Chrysostomus. Quam igitur à Sanctis recedant hæretici apparet, dum in solutione census, Petrum cæteris prælatum negant. Nec modo cæteris prælatum, sed subulcis etiam æquatum censent, ut supra ex Caluino citauimus.

§. 4. Regnum cælorum nec pro sola vita æterna, nec Ecclesiæ primatu accipio, sed pro conuictis. Chrysost. Maxim. Euthym. D. Thom. Haymo. Baradius, pro vita æterna accipiunt, verum discipuli & illam optabant, & regnum Christi in terris amplum, & gloriosum.

§. 1. Matthæus refert discipulos in illa hora accessisse, & quæsisse quis maior esset in regno cælorum? At Lucas ait, in viâ cogitasse, quis eorum esset maior, Dominum cognouisse illam cogitationem, & vocasse paruulum ad se. Marcus amplius addit, Christum domi quæsisse, quid in itinere disputassent, illos tacuisse, sed postquam confedit, accessisse duodecim & dixisse. Qui vult primus esse, &c. Nulla est inter Euangelistas dissensio, verum alius recenset, quod alius omittit. Cogitationem recenset Lucas, ab occulta enim ambitione disputatio orta fuerat, atque etiamnum dubitabat æmulatio. Cum domum ventum est, interrogauit illos Christus. Sed ipsi pudore siluerunt. Hæc ad primum ingressum facta sunt, dum Petrus piscem capere, & soluere tributum iubetur, postquam rediit Petrus, vocauit ad se duodecim, qui tum audaciore questionem in Thesi proponunt; Quis maior esset? Non, Quis eorum maior esset? Syrus habet מַנְיָי מַנְיָי manni kirab. Quisnam est Magister, seu magnus, aut princeps? Græce est μέγας, quasi sit expletiva particula, quam noster vertit, putas, quod Latini etiam quasi interfectionem vsurpant. Non semel, sed sapius ista cogitasse, ait Chrysostomus; ac tum demum interrogasse. Lucas sane solius cogitationis mentionem facit. Quamuis etiam post hanc admonitionem iterum illa cogitatio subiit. Nam de dignitate hæret diutissime cogitatio. Est enim pallium, quod nunquam Philosophus, sero Christianus deponit. Hoc vitium nondum efficaci Spiritus Sancti gratia oppressum erat. Potentiam enim appetit, bona destruit, & in recte factis præcipue venenum eius perniciosum est, consortium odit, inuidiam comitem habet. Gratiam sæpe impedit, nisi eam sanet gratia, superbiam Deus aliquando non cito sanat, pro qua tamen sananda, anima cum lachrymis & multis gemitibus supplicat.

supplicat

355

8

Evangelia
CIV
18